

26. marts 2012

Naalakkersuisut

Inatsisartut Suleriaasianni § 37 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqquq imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Naalakkersuisunut apeqquq:

FM2012/52 pillugu Naalakkersuisunut apeqquq ”Kalaallit Nunaata Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfia pillugu Inatsisartut Inatsisaata allanngortinnissaanut siunnersuut”

Apeqquq 1:

FM2012/52 –mut atatillugu saqqummiussinermi oqaatigineqarpoq, siunnersuutip siunertarigaa Namminersorlutik Oqartussat naalagaaffiup tapiissutaasa ingiaqatigiittumik ikilissikkiartuaarnissaanut aningaasat killissarititaasut qulakkeerneqassasut. Matumani eqqarsaatigineqarpoq Namminersorneq pillugu Inatsimmi § 8, taanna aalajangersagaq naapertorlugu naalagaaffiup tapiissutai ikilisinneqassapput, namminersorlutik oqartussat aatsitassarsiornermi isertitaasa ukiut arlaanni 75 mio. koruunit sinnissagaluarpatigit. Kisitsit taanna akit akissarsiallu qaffakkiartornerat malillugu naleqqussarneqartassaaq ukiumi pineqartumi, aningaasanut inatsimmi (danskiteq) namminersorneq pillugu inatsimmi § 8 imm. 2 naapertorlugu.

Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiup allanngortinnissaa pillugu inatsisissatut siunnersuummi saqqummiunneqartumi naleqqussaasarnissamut atatillugu siunertarigineqarpoq ingiaqatigiittumik ikilissikkiartuaartitsinissaq, inatsisissatut siunnersuutip normu 2-ani siunnersuutigineqarmat 75 mio. koruuninik killeqartitsinerup naleqqussarnissaa ”*ukiumi pineqartumi aningaasanut inatsisissami naliginnaasumik akit akitsuutillu qaffakkiartornerannut tulluuttunngorlugu*”. Naleqqussaaneq tamanna pissaaq 1. januar 2010 aallarnerfigalugu; tassa imaappoq atortussanngortillugu kingumoortumik ukiunik marlunnik.

Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfik pillugu inatsit kalaallit inatsiserimmassuk, tassungalu atatillugu oqartoqarmat ”anigaasanut inatsit” soorunami naatsorsuutingaarput kalaallit nunaanni aningaasanut inatsit pineqartoq. Kalaallit nunaata aningaasanut inatsisaani aningaasaliissutit naleqqussarneqarneq ajorput danskiteq aningaasanut inatsisaanni procentit taaneqartut malillugit. Naligiissaanissamik siunertaq taamaasilluni taamaallaat ukiumi ataatsimi atuuttussaassooq – tassa inatsisissatut siunnersuummi siunertarigineqartut akerlerluinnaanik.

Naalakkersuisunut uppersaqquneqarpoq aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik pillugu inatsisissatut siunnersuummi qulaani taaneqartumi tunngaviusimasooq paatsuuneq imaluunniit imaqqartoq piniarani kukkunernik. Tassunga atatillugu ilisimatitsissutigeqqussavarput, inatsisissatut siunnersuummut atatillugu Aningaasaqarnermut Pisortaqqarfik tusarniaanermut atatillugu akissuteqarnermini tamanna paatsuuinertut/kukkunertut tikkuarsimaneraa.

Apeqquq 2: Inatsimmut allannguutissamut siunnersuutip kinguneranik Namminersorlutik Oqartussat aatsitassarsiornermi isertitaat Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfimmut

nakkaqqaartassapput, Namminersorlutik Oqartussat aatsitassasiornermi ukiumi ingerlasumi ataatsimi isertitaat 75 mio. koruuninik amerlanerusimangaangata, taakkulu aningaasat, namminersorneq pillugu inatsit naapertorlugu amerlaqataannik naalagaaffiup tapiissutai ilanngarneqartassapput.

Saqqummiussinermi takuneqarsinnaavoq, taamatut ingiaqatigiittumik ikilisikkiartuaartitsinissaq inatsisissatut siunnersuutip siunertarigaa, kisianni takuneqarsinnaanngilaq taamatut ingiaqatigiisitsinermi iluaqutissatut Naalakkersuisut suut takusinnaaneraat.

Inatsisissamut oqaaseqaatit inatsisissap pingaarnersaanut nassuiaatitaani suna pineqarnersoq takuneqakannerneqarsinnaavoq:

”Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfik pillugu Inatsisartut inatsisissaata allanngortinneqarnissaanut siunnersuuteqarnikkut, Namminersorlunilu oqartussaaneq pillugu inatsimmi Naalagaaffiup tapiissutaasa ikilisikkiartuaarneqarnissaanut aalajangersakkat pillugit inatsisip imaa kiisalu piffissamut, Kalaallit Nunaata Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfiata pilersinneqarnissaanut pisariaqartitsilerfiusumut naapertuutilernissaat anguneqassaaq”

Allatut oqaatigalugu ingiaqatigiisitsinerup qulakkiissavaa, Aatsitassanut Aningaasaateqarfik pilersinneqassanngitsoq, aatsaalli tamanna pissasoq aatsitassarsiornermi isertitat ima amerlatigilerpata allaat naalagaaffiup tapiissutai ilanngarneqarsinnaalerlutik taamaasillunilu ”Kalaallit Nunaanni Aatsitassanut Aningaasaateqarfiup pilersinnissaa pisariaqalissaaq”.

Kalaallit Nunaanni Aatsitassanut Aningaasaateqarfiliortoqarnissaanut inatsimmik akuerseqataasimasunut tunngavilersuutigineqartoq tupaallannarsimassaaq eqqarsaatigilluangaarpasinnanilu.

Eqqarsaataagaluarpormi, Aatsitassanut Aningaasaateqarfik, naalagaaffiup tapiissutai ikilisinneqartalerpata, Namminersorlutik Oqartussanut aningaasanik tunniussisalertussaavoq, Namminersorlutik Oqartussanut naalagaaffimmit tapiissutit ikileriaataasa amerlaqataannik. Tamanna inatsisartut inatsisaata § 7-ata imm. 2-ani ersarissumik allaqqavoq

Allatut oqaatigalugu Inatsisartut inatsisaata qulakkeertussaavaa ingiaqatigiisitsinissaq piffissami naalagaaffiup tapiissutaasa ilanngarterneqalerfianni kiisalu piffissami Namminersorlutik Oqartussat aningaasanik Aatsitassarsiornermut Aningaasaateqarfimmiit tiguisalernerisa nalaani. Aningaasaateqarfimmut akiliutit paarlattuani aallartinneqassapput, aatsitassarsiornermi isertitat aningaasaateqarfiup ingerlanneqarnerani aningaasartuutinik matusisinnaalerpat.

Aatsitassarsiornermut Aningaasaateqarfiup isumagaa, aatsitassarsiornermi isertitanik milluaanissaq – pisortat atuivallaalernissaat pinngitsoortinniarlugu, tamanna kinguneqassappat aningaasap nalikillineranik unammillersinnaassutsillu innarlerneqarneranik. Kisianni aningaasap nalikillinissaa unammillersinnaassutsillu innarlerneqarnissaa aatsaat pilernaviannngilaq, aatsitassarsiornermi isertitat ukiumut 75 millioner koruunit missaanni amerlassuseqalerpata.

Peqataanik aamma akorngutaanaviangilaq, Aatsitassarsiornermut Aningaasaateqarfiup Namminersorlutik Oqartussanut akiliisalernissaa sioqqullugu aningaasanik katersigaluarpat erniortitsillunilu akilertagassaminut ilaannakoortumik tamakkiisumilluunniit atortagassaminik.

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut qinnuigissavakka, inatsisip atuutilerfissaanut naleqqiullugu (taamaasillunilu aningaasaateqarfiup pilersinneranut) Namminersorlutik Oqartussat qanoq amerlatigisunik aatsitassarsiornikkut isertissinnaasaanut namminersorneq pillugu inatsisip killigititaa eqqarsaatigalugu Naalakkersuisut qinnuigissavakka itisileqqullugu suut iluaqutissatut Naalakkersuisut isigineraat, naalagaaffiup tapiissutai ilanngartilinnikkaluarlugit

Apequt 3:

FM2012/52-mik saqqummiussinermut atatillugu oqaatigineqarpoq *”Kalaallit Nunaata Aatsitassarsiornermut Aningaasaateqarfia pillugu Inatsiartut inatsisaat 2008-mi akuerineqarmat Kalalalit Nunaata Namminersorlutik Oqartussat pillugit inatsit suli akuerineqarsimangilaq, aatsitassanillu isertitat taakkulu nassuiaataanni aningaasat namminersorlutik oqartussat inatsisaannit malitsigisatut killissarittaasut suli taamani ilisimaneqarsimanatik”*.

Aatsitassarsiornermut Aningaasaateqarfik pillugu Inatsiartut inatsisaat akuerineqarpoq ulloq 26. november 2008, ulloq kalaallit nunaata namminersulernissaa taasissutigineqarmat aqaguani. Kalaallit Nunaata namminersulernissaa pillugu inatsit akuersissutigineqarpoq ulloq 19. maj 2009. Taamaasilluni pisortatigoortumik saqqummiussami oqaatigineqartut eqqorput.

Kalaallit Nunaata namminersulernissaa pillugu inatsit inatsisissatu siunnersuummik tunngaveqarpoq, taanna sularineqarpoq Namminersorneq pillugu Ataatsimiititaliarsuarmik kalaallinik danskinillu inuttaqartumit ataatsimiititaliarsuup isumaliutissiissutaanut ilanngullugu. Inatsisissatut siunnersuummi tassani aatsitassarsiornikkut isertissat aningaasartaat killilerneqarpoq 75 mio. koruuninut, inatsisissatut siunnersuutip § 8-ani imm. 1 naapertorlugu:

”§ 8. Aatsitassiorneq aqqutigalugu Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat isertitaqarpata, takuuk § 7, Naalagaaffiup Namminersorlutik oqartussanut tapiissutai ikilisinneqassapput, ukiumi pineqartumi isertitat 75 mio. koruunit qaavatigut isertinneqartut affaasa amerlaqataannik.

Kalaallit danskillu Ataatsimiititaliarsuata isumaliutissiissutaa, Kalaallit Nunaata Namminersulernissaa pillugu inatsisissatut siunnersuut ilanngullugu, atsiorneqarpoq ulloq 17. april 2008. Isumaliutissiissut taamani namminersornerullutik oqartussanut tunniunneqarpoq Katuami pingaartorsialaarnermi ulloq 6. maj 2008 nal. 10.00.

Namminersorneq pillugu ataatsimiititaliarsuup inuttalersorneqarsimanera eqqarsaatigalugu qularnarpoq eqqarsaatigissallugu arlaata qularutigisimassagaa, Kalaallit Nunaata Namminersulernissaa pillugu inatsit Folketingimi amerlanerussuteqartunit akuerineqarumaartoq.

Aamma taamani aningaasaqarnermut ataatsimiititaliaasup UKA08-mi aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfik pillugu isumaliutissiissutaani erserpoq:

”Siunnersuut manna saqqummiunneqaaqqaarpoq UKA2007-mi suliarisassanngorlugu. Isumaqartoqarmat siunnersuutip suliarinissaanut Namminersorneq pillugu Ataatsimiititaliarsuup suliaata naammassinissaa utaqeqqaarneqartariaqartoq, siunnersuutip siullermeernissaa kinguartinneqarpoq UKA08-mut”. (UKA 2008/6).

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut qinnuigissavakka uppersaqqullugu, Kalaallit Nunaanni Aatsitassarsiornermut Aningaasaateqarfik pillugu Inatsisartut Inatsisaat akuerineqarmat taamani Naalakkersuisuusut qularisimannngilluinnaraat, namminersorneq pillugu inatsimmi aatsitassarsiornermi isertitassatut killiliunneqartoq 75 mio. koruuninut aalajangiunneqarumaartoq, 5 mio. koruuninuunngitsoq, kisitsit taanna isertitassatut killiliunneqarpoq Kalaallit Nunaanni Aatsitassarsiornermut Aningaasaateqarfik pillugu Inatsisartut Inatsisissaata atuutilernissaanut.

Aamma qinnutigissuara – tamanna tunngavigalugu – Naalakkersuisut uppersassagaat, saqqummiussinermi oqaatigineqartutut qulaani issuarneqartoq tunngavissaaruttoq ajornerpaassappallu Inatsisartut inuiaqatigiillu isumaqalersinneqarsinnaasut, Kalaallit Nunaanni Aatsitassarsiornermut Aningaasaateqarfik pillugu Inatsisartut Inatsisissaata ilusilersorneqarnera amingartunik tunngaveqarluni sananeqarsimasoq.

Apequt 4:

Saqqummiussinermi erserpoq *”Naalakkersuisut massakut isumaqartut, 5 mio. koruuninik aningaasaateqarluni aallartinnissaq naammakkunnaartoq aningaasaateqarfiup siulersuisoqarneranut, aqutsisoqarneranut allaffissornermullu aningaasartuutitut akissat iluanaarutigineqarsinnaanaviannngimmata.”* (Uanga ersarissaatiga).

Inatsisartut inatsisaat atuuttoq 2008-mi akuerineqarmat tagginneqarpoq 5 mio. koruuninik aningaasaateqaraanni iluanaarutitut aningaasartuutitut matuneqarsinnaalluurtut. Taamaakkunnaarsimappat taava pissutaasimassaaq, siulersuisunut, aqutsisunut allaffissornermullu ullumikkut aningaasartuutitut 2008-mut naleqqiullugu qaffasinnerulersimasut imaluunniit naatsorsuutigineqarsinnaajunnaartoq naammattunik amerlassusilinnik iluanaaruteqartoqartarnissaa (imaluunniit pissutsit pineqartut tamarmik ataatsikkoornerat pissutaasoq).

Inatsisartut Inatsisaat atuuttoq akuersissutigineqarmat siulersuisunut aqutsisunullu ukiumoortumik ingerlatsinermit aningaasartuutitut nalilerneqarput aallaqqaataaniik minnerpaamik ukiumut 450.000 koruuniusassasut. (Tamanna erserpoq inatsisissamut oqaaseqaatini).

Piffissami 2008-miit 2011-mut akinut malinnaatitsilluni naleqqussaaneq Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik naapertorlugu indeks 100-miit indeks 107,9-mut qaffannikuuvoq. Tassa imaappoq, 8 procentit ataatilaarlugit akit qaffapput. Ullumikkut qularnanngitsumik naatsorsuutigisariaqarpoq aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiup ingerlannera akitsorsimassasoq 8 procentinik anginermit 2008-misut, inatsisartut inatsisissaat akuerineqarmat.

Iluanaarutit assiganik qaffassappata, Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiup aningaasaatai qaffattariaqarput, akinik malinnaatitsinerup kinguneranik naleqqussaataasut amerlaqataannik, tassani 8 procentinik. Allatut oqaatigalugu aningaasanut killissarititaasoq 400.000

koruuniinnanguanilluunniit qaffassagaluarpas naammattussaapput allaffimmi aningaasartuutitut matussutigissallugit, akit qaffakkiartornerat malillugu.

Naalackersuisut ilisimaneqartutut siunnersuutigaat inatsisip atuutilernerani aningaasat killissaat 75 mio. koruuninut qaffanneqassasoq. Siunnersuutip taamaallaat siunertarippagu, aningaasat nalikilliartrornerannik pissuteqartumik allaffissornermi aningaasartuutit qaffannerinnut akissaqarnissaq, taava 5,4 mio. koruuninut aningaasat killilerneqartuuppata naammassimassagaluarpas.

Inatsisissatulli siunnersuummi aamma eqqarsaatigisariaqarpoq Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiup aningaasaataasa taama annertutigisumik iluanaarutitaqarsinnaajunnaarnerat. Tamatumani assersuutigineqarsinnaapput pappiaqqat nalillit obligationit sivilisuumik atasartut erniaavisa ineriartornerat.

2008-mi aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik pillugu inatsisartut inatsisissaat akuersissutigineqarmat, obligationit sivilisuumik atasartut ukiumut erniaqartarput 5,7 procentinik. Ullumikkulli 4 procenti ataateqqalaarpas. Tassa imaappoq erniaat 30 procentit missaanni appariarsimapput.

Tamatuma Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiup iluanaarutissaanik isumalluarpallaarunnaartitsisariaqarunaraluarpoq. Iluanaarutit allaffissornermi aningaasartuutitut akiliutigissallugit naammassappata, aningaasaatit minnerpaaffiaat 30 procentinik qaffattariaqaraluarpoq tassa aningaasat 1.620.000 koruunit amerlaqataannik (aamma aningaasartuutit qaffakkiartornerat ilanngunneqassappat).

Aningaasaatit minnerpaaffissaat 5 mio. koruuniusoq 2008-mi Aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfiup allaffissorneranut aningaasartuutit matussutigissalugu naammattutut isigineqartoq, taamaasilluni naammakkunnaarpoq. Akit erniallu ineriartornerisa pisariaqartippaat aningaasaat minnerpaaffissaat 6,7 mio. koruuniusariaqartoq.

Naalackersuisulli siunnersuutigaat aningaasaatit 75 mio. koruuninut killilerneqassasut. Taakkualu aningaasaateqarfiup allaffissornermut aningaasartuutaanut naleqqiullugu amerlaneroqaat tamatumalu kinguneranik aamma aningaasaateqarfiup pisariaqanngitsumik aatsitassiornermi isertitassani amerlasuut annaassavai.

Naalackersuisut qinnugineqarput uppersarsaqqullugu aningaasat killissaat 10 mio. koruuniuppat (GA-p tusarniaanermut atatillugu akissutaani siunnersuutigineqartutut) massakut erniaavi Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfiup aningaasartuutaanut matussutigissallugit naammassagaluartut.

Apeqput 5:

Aningaasap nalikilliartrornera, aningaasartuutit qaffakkiartornerat il.il. eqqarsaatigalguut inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut qanoq kinguneqassava, namminersorlutik oqartussat ingerlatsinermut aningaasartuutaat ukiumut imaaliannerrinnakkut 75 mio. koruuninik qaffanneqartuuppata, soorlu uani siunnersuummi taamatut tunngaviusumik eqqarsartoqartoq? Apeqput tunngaveqarpoq Aningaasarsiornermut Siunnersuisoqatigiit aamma Akileraartarnermut

Tunguinernullu Isumalioqatigiisit innersuussutaannik, taakku tamarmik siunnersuutiginiikumassuk pisortat ingerlatsinermut aningaasartuutaasa ikilisarneqarneqartariaqartut.

Apequt 6:

Aningaasaqarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit inatsisissatut siunnersuutip aningaasatigut kingunissai pillugit nammineerlutik oqaaseqaateqarnissaat akuersissutigineqarnikuua? Taamaattoqarsimangippalli Naalakkersuisut ataani atsiortutut – isumaqarpat angisuumik iluaqusiissasoq, Siunnersuisoqatigiit oqaaseqartinneqarnerat aammalu tamatumangga tamanut saqqummiussaqaarneq Inatsisartuni suliluunniit siullermeerisoqanngitsoq? Aamma Naalakkersuisut – siunnersuisoqatigiit isumaqassagaluarpata siunnersuut kalaallit nunaata aningaasarsiorneranut iluaqusiinaviannngitsoq – siunnersuutip utertinnissaa eqqarsaatigisinnaavaat?

Spørgsmål 7:

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermulu Ataatsimiititaliami ilaasortaanera tunngavigalugu UKA 11-mi ataani allassimasumut 2012-mut aningaasanut inatsisissap aappassaaneernerani isumaliutissiisummik allaqataavunga:

” Inatsisissatut siunnersuummik UPA 12-imi suliarineqartussamik sulissutiginnittoqartoq ataatsimiititaliamit maanna paasineqarpoq, taamaalilluni aatsitassarsiornermit isertitat ullumikkut killigitinneqartumit 5 mio. kr.-init amerlaneruppata aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik aatsaat atuutilersinnaalluni (Apeq. 11.7d aamma apersuinermi apeq. 7b). 2010-mi aatsitassarsiornermit isertitat 2.94 mio. kr.-iusut Naalakkersuisut akissutaanni allassimavoq. Taamaalillutalu 5 mio. kr.-it taakku qanilliarorpagut. Aamma allassimavoq uuliaarluernermi saliutinik minnerpaamik 20 mio. kr.-inik naleqartunik Namminersorlutik Oqartussat 2012-imi tunineqassasut. Atortulersuutit taakku nalingat aatsitassarsiornermi isertitatut isigineqartoq oqaatigineqarpoq, taamaattumillu maleruagassat maannatut itsillugit aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik 2012-imi atuutilersussatut naatsorsuutigineqarluni.

Suliamut inaarutaasumik isummertinnani inatsisissatut siunnersuutip tamatuma saqqummiunneqarnissaa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit utaqqeqaarneqarumavoq. Inatsimilli suliaqarneq aallartinneqartinnagu uuliaarluernermi saliutit pillugit ajornartorsiut allatut aaqinneqarsinnaannginnersoq isumaliutigineqaaqqaartariaqarpoq. Taamatuttaaq aningaasat killigitinneqartut allanngortinneqarnissaannik aalajangerneq sukumiisumik isumaliutiginneqqaarluni aatsaat pisariaqarpoq, tassanilu nunap aningaasaqarnerani taamatullu kinguaariit agguataarneqarneranni pissutsit ilanngunneqartariaqarlutik. Piffissamut sivikitsumik isigaluni Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsinermut tapiissutinullu aningaasartuutaasa amerlineqarnissaat siunertariinnarlugu aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik pillugu inatsimmik allannguneq ungasissoq isigalugu aningaasaqarnikkut attassisinnaanitsinnik ajornartorsiutit eqqarsaatigalugit assut eqqarsarnartoqassaaq”.

Qulaani issuarneqartut tunngavigalugit Naalakkersuisut sunik suliniutinik isumaliutersuutinillu aallartitsippat – aamma qaqugu ? Akissummi minnerpaamik Naalakkersuisut sulinerminni

allattugaataanik issuaanertalerlugit apuuteqquneqarpoq aamma eqqarsaatinut ilannguteqquneqarput qulaani issuaanerit ataatigut titarnillit.

Apequt 8:

Apeqqummi siuliani uuliarluinermut akiuiniarnermi atortut pillugit issuagaq qitiulluinnarpoq. Ataatsimiititaliami suliarineranut atatillugu ilanngutami agguanneqartumi soorlu saqqummertoq tigussaasumik pineqarpoq, Cairnip uuliarluarnermut akiuiniarnermi atortunik 20 mio. koruuninik nalilinnik Namminersorlutik Oqartussanut tunniussiniartoq. Taakku atortut nalingi aatsitassarsiornermi isertitatut isigineqartussaammata, tunniussinerup kingunerisinnaavaa, aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik pillugu inatsisip atortussanngornissaa, inatsimmi § 50 naapertorlugu. Inatsisissatut siunnersuummi inatsisip atortuulersinnissaanut aalajangersakkamik allanngortitsiniarneq tamatumangga tunngaveqarpoq.

Kissaatigineqassagaluarpat Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik pillugu inatsit atortussanngortinneqassanngitsoq Cairnip uuliarluarnermi akiuiniarnermi atortunik tunniussaqaqnera pissutigalugu, siunnersuummi aqqiissutissatut taasanut naleqqiullugu periarfissat allat qinerneqarsimasinnaagaluarput. Periarfissalli allat aamma taakkununga attuumasuteqartunik eqqarsaateqarsimasinnaaneq inatsisissatut siunnersuummi saqqummiunneqartumi taaneqanngillat. Uggornarpoq, inatsisip atortunngortinneqarnissaanut aalajangersakkat allanngortinneqarsimasinnaagaluarparta aningaasamik nalikillisaataanngitsumik aamma pisortat aningaasartuuteqarnerulernerannik kinguneqanngitsumik.

Unga takusinnaavakka periarfissat allat assigiinngitsut:

- a. Naalakkersuisut Cairni isumaqatigiissuteqarfigisimasinnaagaluarpaat, Namminersorlutik Oqartussat uuliarluarnermi akiuiniarnermut atortut attartussagai soorlu ukiumut 1 mio. koruunimik akiliisarluni ukiumi tulluittuni 20-ni, tamatumalu kingorna Namminersorlutik Oqartussanik pigineqalerlutik (taamaasilluni Namminersorlutik Oqartussat aningaasatigut iluanaarutai ukiumut 20-nut agguarneqarsimasinnaagaluarpoq, taakkulu aatsitassarsiornermi isertitat ukiut 1 mio. koruunit amerlaqatigissagaluarpaat).
- b. Naalakesuisut siunnersuutigisimasinnaagaluarpaat § 50 imm. 1-mi atortuulersitsinissamut aalajangersakkat allallugu inatsit siusinnerpaamik 2013-mi atuutilersinnaasoq, imm. 1-mi oqaaseqatigiit allannguallatsinnerisigut, imatut nipeqalersillugu: ” *Inatsisartut inatsisaat atuutilissaaq 1. januar, ukiumi tulluittumi Inatsisartut landskarsip naatsorsuutaannik siullermeerluni akuerinninnerannit, tassani ersersinneqassalluni ukiumi naatsorsuuseriffiusumi Namminersornerusut aatsitassanit isertitaat ikinnerpaamik 5 millioner koruuniusimasutut, siusinnerpaamilli 1. januar 2013-mi”*
(inatssip oqaasertanut atuuttunut ilassutaasinnaasoq ataatigut titagaavoq).
- c. Naalakesuisut siunnersuutigisimasinnaagaluarpaat § 50 imm. 1-mi atortuulersitsinissamut aalajangersakkat allallugu inatsit siusinnerpaamik aatsitassarsiornermi isertitat ukiuni tulleriinni 5 mio. koruunit sinnertarsimappatigit atuutilersinnaasoq. Isertitaagallartuinnaat tunngavigalugit aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik aallartinneqarpat ajornartor siutaalersussat tamatumani pinngitsoortinneqarsinnaasimassagaluarput.
§ 50-mi imm. 1-mi oqaaseqatigiit imatut nipeqalersinnaagaluarput:

Inatsisarttu inatsisaat atuutilissaaq 1. januar, ukiumi tulliuuttumi Inatsisartut landskarsip naatsorsuutaanik tulleriiginnarnik ukiup aappasaanik akuerinninnerannit, tassani ersersinneqassalluni ukiumi naatsorsuuseriffiusumi Namminersornerusut aatsitassanit isertitaat ikinnerpaamik 5 millioner koruuniusimasutut, (inatsisip oqaasertanut atuuttunut ilassutaasinnaasoq ataatigut titagaavoq).

d. Periarfissat tamaasa atorlugit.

Qulaani taaneqartunik periarfissanik Naalakkersuisut atuinngitsoorsimanerannut pissutaasut nalunaarutigeqquneqarput. Tamatuma saniatigut kissaatigaara ilisimatitsissutigineqassasoq inatsisissatut siunnersuummi allassimasut imaannaanngeqisullu Naalakkersuisut sooq qinersimaneeraat, naak allanik pitsaanagerusunik periarfissaqaraluartoq.

Apeqquut 9:

Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfik ilusilerneqarnikuuvoq norskit aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfiattulli. Oqaatigineqarsinnaava, norskit aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfianni isertitassat sumut killeqartinneqarnersut imaluunniit aningaasaateqarfinnik ilusilersueriaatsit allat assigusut aallartinneqarnikuuppat? Taava aamma kisitsisitut killissatut nalunaarutigineqarsimasinnaasut qanoq annertutigippat kalaallit nunaanni pissutsinut nuullugit?

Apeqquut 10:

Inatsisissatut siunnersuut Sermitsiaq nr. 10-mi 9. Marts 2012-mi saqqummersumi sammineqarpoq. Qupperneq 12-13-mi ilaatigut allaaserisaq imatut qulequtalik takusassaavoq: ”*Namminersorlutik Oqartussat pisuussutit kingunipiloqarnissaannu&t illersorniarput*”. Qulequtaaqqatut allanneqarpoq ” *aatsitassiornermi isertitat amerleriaataat aningaasaateqarfimmut qilersorneqassapput inuussutissarsiortut unammillersinnaassusaat illersorumallugu, siunnersuuteqarput naalakkersuisut*”.

Tamanna tunngavigalugu makku ilisimatitsissutigeqquneqarput:

- a. Naalakkersuisut ataani atsiortoq isumaqatigaat, qulequtsiunneqartoq kukkunerummat eqqornanilu, tassami eqqartorneqanngimmat 70 mio. koruunit allat aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfimmut qilersorneqassasut, pineqarlunili 70 mio. koruuninik ikinnerusut aningaasaateqarfimmut qinersorniarneqartut ?
- b. Aamma Naalakkersuisut ataani atsiortoq isumaqatigaat, kukkunerummat eqqornanilu allaaserisami oqaatigineqarmat, ” *aningaasanit suli ikinnerusut landskarsimut isaajumaartut kinguaariit maannakkut piusut atugassaattut, sualummik guulti qernertoq nunap iluaniik anialissagaluarpat.*” siunnersuutip sunniutaa killormoorluinnarmat, tassalu siunissami qaninnermi Landskarsimut nakkartartussat amerlanerussapput maannakkut kinguaariit inuusut iluaqutissaannik, kinguaariit tulliuuttut minillugit ?

¹ Tunngaviusumik Naalakkersuisut aamma naalagaaffik siunnersuuteqarfigisimasinnaagaluarpaa namminersornermut inatsit allanngortinneqassasoq, taamaasilluni namminersornermut inatsimmi § 8 imm. 1-2-mi aalajangersakkat allanngortillugit 75 mio. koruuninik 5 mio. koruuninut. Tamannali Kalaallit Nunaata soqutigisarissinnaangilaa, taamaattumik periarfissaq taanna alaannarnikuuara uani apeqquteqarninni. Naalakkersuisullu iluaqutaasumik inatsisissatut siunnersuummi tamanna periarfissaq sammisimasinnaagaluarpaat.

- c. Naalackersuisut sulissutiginikuuat allaaserisamut kukkusumut naqqiissuteqartoqarnissaa?
- d. Taamatut pisoqarsimanngippat: Naalackersuisut – ataani atsiortutulli – isumaqarpat, uggornassasoq, aatsitassarsiornerup iluani aningaasarsiorneq pillugu inuiaqatigiit kukkusumik isumaqalissappata taava aamma Naalackersuisut pilersaaruteqarpat tamanna tunngavigalugu allaaserisami kukkusumik paasisutissiisimaneq iluarsiiviginiarniarlugu?

Apeqquut 11:

Apeqquummi siulianiittumi taaneqartumi aviisimi allaaserisami Aatsitassanut Naalackersuisoq issuarneqarpoq oqarsimanerarneqarluni, 5 mio. koruunit aningaasartaliunneqarsimasut ikippallaartut, matuma pineqarmata ”isertitat nunap pisuussutaaninngaanneersut uninngasussat kinguaariinnullu tullernut erniorlutik”. Upperiuminaatsippara, Naalackersuisunut ilaasortap taamatut oqarsimanissaa, taamaassimappat, Naalackersuisunut ilaasortap inatsisissatup siunnersuutip kingunissaalu paasisimanaviannngimmagit, taamaattumik aamma qularaara taamaattoqarsimanissaa. Inuiaat inatsisissatut siunnersuut pillugu eqqortunik paasisutissinneqarnissaminnik piumasaqarnerat kiisalu inuiaat Naalackersuisunut tatiginniinnarnissaat pillugu, taamaattumik Naalackersuisut qinnuigaakka uppernarsassagaat, naqqiissut nassiunneqarumaartoq.

Apeqquut 12:

Ilumuunngilluinnartutut oqaatigineqarsinnaava inatsisissatut siunnersuummut tunuliaqutaasoq tassaamat namminersorlutik oqartussat piffissami qaninnerusumi ingerlatsinermut aningaasartuutunik qaffaanissanut politikikkut kissaateqarneq siunertaralugu politikikkut suliniutunik aallartitsinissaq imaluunniit siunertaralugu – aningassarsiornikkut innersuussutigineqartunut tamanut akerliusumik – sipaaruteqarusunnginneq aamma inatsisissatut siunnersuummi inatsimmut allamut ingiaqatigiisitsinissamut tunngavilersuutigineqartut tassaaginnartut pereersunut patsisissarsiuineq aamma/imaluunniit politikikkut kusassaaneq? (apeqqut akeqquneqarpoq Inatsisartut Inatsisaanni nr. 6-mi 13. maj 1993-meersumi § 6 imm. 2 ataqqillugu.)

Apeqquut 13:

Naalackersuisut, ataani atsiortutulli eqqarsarluareerlutik isumaqarpat, apeqquummi ajornartorsiutitut taakkartorneqartut pissutissaqalersitsisut inatsisissatut siunnersuummik tunuartitsiinnarnissamut imaluunniit inatsisissatut siunnersuutip allannguutissaanik saqqummiussinissamut kiisalu minnerunngitsumik nutaamik, eqqortumik saqqummiinissamut pissutissaqartoq?

(Inatsisartunut ilaasortaq Andreas Uldum, Demokraatit)

Tunngavilersuut:

Assortorneqarsinnaanngitsumik piviusuuvoq aningaasaatitta killeqartuarnerat. Taamaattumik pingaarnersiuiuartariaqarpugut. Qanorluunniit iluanaarnartigisunik nassaartigingaluarutta, aningaasartorfissanik nassaartortuartsaavugut, isertitat nutaat amerlaqaannik. Maannakkut aatsitassarsiornermi isertitat amerliartorfianni taamatut aningaasarsiornikkut pissusilersornerup nassatareriaannaava aningaasarsiornerup ”hollandimiutut nappaateqalerneru”. ”Hollandimiut

nappaataat” tassaavoq nunami inuiaqatigiit aningaasanik aatsitassarsiornikut iserittanik atuivallaalernerat pissutaalluni.

Taamatut ajornartorsiortoqaleratarsinnaanera pinaveersaartinniarlugu aamma nassuerutigalugu politikikkut aningaasarsiornermi killilimmik akisussaassuseqartarnerput, 2008-mi Inatsisartuusut aalajangerpaat aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiliortoqassasoq norskit uuliasiornermi aningaasaateqarnerat issuarlugu.

Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik ukiut arfineq-pingasut matuma siorna aallartinneqarpoq, taamani Namminersornermut, Aatsitassanut aamma Inatsisinik Atortitsinermut Naalakkersuisuusooq ulloq 27. august 2004 Sermersiami pingaarnertut allaaserisami allammat qulequtserlugu ”Kalaallit Nunaanni uuliasiornermi aningaasaateqarfik” tassani siumut isigaluni uuliasiornermut aningaasaateqarfeqalernissamat takorluukkani saqqummiussorpai. Taamani Naalakkersuisunut ilaasortaasoq ima ersaritsigisumik oqarpoq, aningaasaateqarfik pilersinneqartariaqartoq kikkut tamarmik uuliamik pututinneqarlutik iluamik eqqarsarsinnaajunnaartinnagit. Tassa 2004-mili ersarissumik politikikkut takuneqarpoq uuliasiornermi aningaasarpasuit isaalerpata pisariaqartoq sipaarnissaq kinguaariit tulliuuttut siunissami atungarissaarnissaat qulakkeerumallugu aamma aningaasap nalikilliarternera pinngitsoortinniarlugu aamma aningaasartuutit qaffatsaaliorniarlugit (naalagaaffiup tapiissutaanik nalikillititsisumik).

Eqqarsaatit taamaattut aamma eqqarsaataapput 2008-mi aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik pillugit inatsit akuersissutigineqarmat (UKA2008/6). Inatsit akuersissutigineqarpoq Inatsisartuni ilaasortanit tamanit, taamani allannguutissat pitsaasut akuerineqarnerannut atatillugu aningaasaateqarfiup ilusissaa annertusarneqarpoq qulakkeerneqarlunilu, politikerit aningaasanik tullerriaarinissaminnut sapiissuseqannginnerat pissutigalugu aamma aalajangerneqarpoq aningaasaateqarfik ukiumoortumik aningaasanut inatsisini amingartoorutitut matussusiisartussatut atorneqassanngitsoq.

Inatsisip 50-ani allaqqavoq:

”Inatsisartut inatsisaat atuutilissaaq 1. januar, ukiumi tulliuuttumi Inatsisartut landskarsip naatsorsuutaannik siullermeerluni akuerinninnerannit, tassani ersersinneqassalluni ukiumi naatsorsuuseriffiusumi Namminersornerusut aatsitassanit isertitaat ikinnerpaamik 5 millioner koruuniusimasutut.”

Eqqissisimangissutigisannik takulerpara, Naalakkersuisut aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfik pillugit inatsimmi aalajangersakkap taakkuma allanngortinnissaanut siunnersuuteqalersaartut (UKA2012/52) – inatsisissatut siunnersuutiginiarneqartoq akisussaassuseqartumik aningaasarsiortoqarnissaanut isummamat, Inatsisartut ukiorpaalusuanngortuni tapersorsimasasaanut akerliuvoq, aningaasatigut killissarititaasoq 5 mio. koruuniniik 75 mio. koruuninut qaffanniarneqaleramat.

Eqqissisimanerulinngilanga, Sermitsiaq nr. 10 ulloq 9. marts 2012-mi saqqummersumi atuarakku paatsiveqanngitsumik inatsisissatut siunnersuutip saqqummiunneqarnera aamma tamatumunnga tunuliaqutaasut.

Pissutsit tamakku ersarissaqqullugit manna § 37 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqqt saqqummiuppara akisassanngorlugu.

Inussiarnersumik qinnutigissuara Naalakkersuisut akissutaata ullut sulliviit naliginnaasut qulit ingerlanerini tigunissaa. Akinissaq kingusinnerusukkut pisariaqassappat inussiarnersumik qinnutigissuara ingerlaannaq nalunaarfigineqassasunga ilanngullugu akissutissap ullormi sumi tunniunneqarnissaanut nalunaarut, kingusinnerusukkullu akisoqassappat soorunami naatsorsuutigaara tamatuma kinguneranik akissutissaq suliarilluangaanerujumaartoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Andreas René Uldum
Inatsisartunut ilaasortaq